

OPINIE JURIDICĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative: partajarea bunurilor urmărite în proceduri concurente și audierea persoanelor acuzate în proceduri distincte (număr unic 105/MJ/2026)

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Nr./Data:	05/26 din 12 martie 2026
Destinatari:	Ministerul Justiției, e-mail: secretariat@justice.gov.md Andrian Șargu, e-mail andrian.sargu@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org), persoane de contact: Ilie CHIRTOACĂ, Președinte CRJM, e-mail: ilie.chirtoaca@crjm.org Octavian IACHIMOVSCI, Consilier juridic superior, e-mail: octavian.iachimovschi@crjm.org

Această opinie juridică este prezentată Ministerului Justiției de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*partajarea bunurilor urmărite în proceduri concurente și audierea persoanelor acuzate în proceduri distincte*) înregistrat cu număr unic 105/MJ/2026. Proiectul a fost elaborat în vederea realizării Acțiunii 1.2.3 – „Elaborarea și adoptarea cadrului normativ în domeniul partajării bunurilor urmărite în diferite proceduri”, prevăzută în Programul național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023–2027, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 342/2022, dar și pentru executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 11/2025 privind excepțiile de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (3) pct. 8) din Codul de procedură penală (interdicția citării și audierii în calitate de martor a unei persoane în privința căreia sunt probe că a comis infracțiunea care se investighează).

Pentru îmbunătățirea proiectului, CRJM formulează următoarele propuneri:

- ajustarea terminologiei utilizate în proiect la terminologia utilizată în Codul civil și Legea Insolvabilității;
- completarea proiectului prin introducerea unei situații de valorificare anticipată în cazul altor plăți datorate bugetului de stat;
- limitarea acțiunii procedurilor concurente;
- reglementarea destinației utilizării mijloacelor bănești provenite din valorificarea bunului asupra căruia este constituită o garanție reală;
- completarea proiectului cu reglementări privind valorificarea bunurilor pentru creanțele datorate unor categorii de creditori chirografari;
- excluderea aplicării normelor din legile concurente în cazul aplicării confiscării speciale.

Recomandările concrete la proiect se regăsesc în tabelul de mai jos.

Cu cea mai înaltă considerație

Ilie CHIRTOACĂ,
Președinte

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org
www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Nr.	Textul existent în proiectul de lege	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Argumente/Comentarii
1.	Articolul 207 ¹ se completează cu punctul 7) cu următorul cuprins: „7) valorificarea bunurilor este necesară pentru stingerea unei obligații fiscale ajunse la scadență și acestea nu sunt urmărite de către alți creditori.”.	La Articolul 207 ¹ propunem următorul text „7) valorificarea bunurilor este necesară pentru stingerea unei obligații fiscale ajunse la scadență și acestea nu sunt urmărite de către alți creditori: ”. <u>„7) valorificarea bunurilor este necesară pentru stingerea unei obligații fiscale sau altor datorii față de bugetul de stat ajunse la scadență.</u>	Considerăm că termenul de „și acestea nu sunt urmărite de alți creditori” este ambiguu și poate da naștere unor interpretări extensive. Norma propusă vine în dis concordanță cu regulile deja instituite de alte Legi privind creanțele prioritare pe care le pot avea creditorii chirografari (a se vedea art.233 alin.(3) din Codul civil și art. 43 alin.(2) din Legea insolabilității) și stabilește facilități neproporționale unor categorii de creditori prin inversarea absolută a autorității procedurii penale față de alte proceduri ceea ce vine în contradicție cu Hotărârea nr.1 a Curții Constituționale din 22.01.2008. În ipoteza proiectului, valorificarea anticipată nu va putea fi aplicată niciodată dacă bunul sechestrat este urmărit în cadrul unei proceduri de executare sau este parte a masei debitoare într-o procedură de insolabilitate. La fel această prevedere poate genera preeminența sechestrului aplicat într-o cauză civilă față de cel aplicat într-un proces penal, fapt care va afecta mecanismul de recuperare a bunurilor infracționale.
2.	Articolul 207 ² se completează cu alineatul (7), cu următorul cuprins:	Articolul 207 ² se completează cu alineatul (7), cu următorul cuprins:	Valoarea semantică a cuvântului consemnare (potrivit DEX al limbii române) este de a:

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

	„(7) În cazul valorificării bunurilor prevăzute la art. 207¹ pct. 7), suma obținută, după stingerea obligației fiscale ajunse la scadență, se consemnează în contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale.”.	„(7) În cazul valorificării bunurilor prevăzute la art. 207¹ pct. 7), suma obținută, după stingerea obligației fiscale ajunse la scadență, se consemnează în contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale.”. <u>(7) În cazul valorificării bunurilor prevăzute la art. 207¹ pct. 7), suma obținută, după stingerea obligației fiscale sau altor datorii față de bugetul de stat ajunse la scadență, se consemnează în Registrul unic al bunurilor Infraționale indisponibilizate”.</u>	1. A trece anumite mențiuni în legătură cu un fapt juridic într-un proces-verbal, într-o minută etc. 2. A depune bani spre păstrare și fructificare la o instituție care are sarcina de conservare a sumelor de bani. 3. A interzice prin consemn ieșirea militarilor din cazarmă, din locul de staționare sau părăsirea navei, pentru un anumit timp, din motive sanitare, disciplinare, de securitate etc. Codul de procedură penală nu folosește termenul de consemnare în sensul dat de autor în prevederea propusă. Totodată, Legea nr.48 din 30.03.2017 nu prevede consemnarea în contul administrat de ARBI. Consemnarea, în sensul dat de autor, poate avea loc doar într-un cont contabil, însă ARBI nu duce evidența acestor conturi. Această informație poate fi consemnată doar în Registrul unic al bunurilor Infraționale indisponibilizate (a se vedea Hotărârea Guvernului nr.34 din 22.01.2020)
--	--	---	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

4	„Articolul 210². Aplicarea măsurilor asiguratorii în cazul bunurilor grevate de drepturi reale de garanție și urmărite silit (1) În cazul în care bunurile puse sub sechestrul urmează a fi valorificate în condițiile art. 102¹ din Codul de executare, la solicitarea executorului judecătoresc, procurorul, prin ordonanță motivată, sau, după caz, instanța de judecată, prin încheiere, dispune ridicarea sechestrului în vederea valorificării acestuia. (2) După stingerea creanțelor garantate și deducerea cheltuielilor de executare silită, la notificarea executorului judecătoresc, procurorul prin ordonanță motivată sau după caz, instanța de judecată, prin încheiere, dispune aplicarea sechestrului asupra sumelor de bani rezultate din valorificarea bunurilor în procedura de executare silită, precum și asupra altor bunuri ale persoanei indicate la art. 204 alin. (1), în cuantumul necesar pentru acoperirea valorii probabile a pagubei prevăzute la art. 204. (3) În vederea executării prevederii alin. (2), sumele de bani rămase după stingerea creanțelor garantate și deducerea cheltuielilor de executare silită se consemnează în contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale.”.	Propunem următorul conținut al articolului: Articolul 210². Aplicarea măsurilor asiguratorii în cazul bunurilor grevate de drepturi reale de garanție și urmărite silit Articolul 210². <u>Valorificarea bunurilor asupra cărora sunt instituite garanții reale și alte cazuri de valorificare în proceduri concurente.</u> (1) <u>În cazul în care bunurile puse sub sechestrul urmează a fi valorificate în condițiile art. 102¹ din Codul de executare, la solicitarea executorului judecătoresc, procurorul, prin ordonanță motivată, sau, după caz, instanța de judecată, prin încheiere, poate dispune ridicarea sechestrului în vederea valorificării acestuia, dacă valorificarea anticipată nu poate fi realizată în condițiile art.207¹ din prezentul Cod.</u> (2) <u>După valorificarea bunului asupra căruia a fost instituită o garanție și deducerea cheltuielilor aferente procedurii de executare, executorul judecătoresc va transfera suma restantă la contul Agenției pentru Recuperarea Bunurilor Infractionale.</u> (3) <u>Instanța va decide asupra sumei restante din valorificarea bunului garantat odată cu soluția asupra confiscării speciale, confiscării extinse, după caz confiscării aplicate terților.</u>	Sintagma „drepturi reale e de garanție” este ambiguă și nu este reglementată nici de Codul civil, nici de Codul de executare, nici de Legea insolvențabilității. Dacă prin aceasta se are în vedere un creditor garantat, atunci urmează a se lua în considerare faptul că legislația civilă prevede câteva tipuri de garanții reale fiecare având un regim juridic separat: Gajul, Ipoteca, Amanetul, Retenția, Privilegiile, rezerva proprietății. Chiar și așa creditorul garantat are prioritate absolută în procedura de executare sau de insolvențabilitate doar asupra sumei obținute din valorificarea garanției, după deducerea cheltuielilor de executare/cheltuielilor de valorificare/cheltuielile procedurii de insolvențabilitate. Totuși, introducerea unei astfel de prevederi ar răsturna coraportul autorității sechestrului într-un mod, dar și ierarhia procesuală a subiecților decizionali. Urmează a fi sesizat că norma instituie autoritatea nediscriminatorie a sechestrului aplicat în cadrul unei proceduri civile asupra sechestrului aplicat în procesul penal. Altfel spus, norma nu tratează anumite concepte inerente procesului de recuperare a
----------	---	---	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

	(4) <u>În cazul în care bunurile puse sub sechestrul urmează a fi valorificate pentru satisfacerea unei creanțe din dăunarea sănătății sau din cauzarea morții, creanțe salariale față de angajați ori din plata pensiei de întreținere, la solicitarea executorului judecătoresc, procurorul, prin ordonanță motivată, sau, după caz, instanța de judecată, prin încheiere, dispune ridicarea sechestrului în vederea valorificării acestuia.</u> <u>(5) Prevederile alineatului (1) și (4) nu se aplică pentru bunurile prevăzute la art.106 alineatul (2) din Codul penal</u>	bunurilor infracționale cum ar fi buna-credință a proprietarului sau natura bunului sechestrat. Buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic (Art. 11 din Codul civil). Cu toate acestea, această prezumție nu este una absolută. În cadrul unui proces penal dovedirea contrariului este un proces complex și transparent asigurat prin garanții și mecanisme de investigații financiare ce vin să valideze rezultatul și natura relației juridico-civile. Altfel spus, verificarea bunei credințe este necesară pentru a stabili dacă proprietatea este una reală sau simulată (modalități frecvente la care recurg infractorii în procesul de spălare a produselor infracționale). În practică, instituirea de garanții reale asupra bunurilor obținute prin infracțiune sau a echivalentelor acestora ar putea fi utilizată pentru a evita confiscarea. Iată de ce, în opinia noastră, decizia asupra regimului juridic al bunului obiect al garanției ar trebui luată de către judecătorul de instrucție/instanța care judecă fondul odată cu soluția asupra confiscării și nu până la finalizarea procesului.
--	--	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			De altfel, creditorul garantat ar putea solicita valorificarea anticipată a bunului pentru a putea asigura conservarea valorii acestuia. Considerăm că argumentul duratei îndelungate a procesului penal este prea ambiguu, or pentru o astfel de susținere este necesar un studiu complex. În practică procedurile de insolabilitate pot dura mai mult decât procesele penale, iar ARBI are mecanisme eficiente de valorificare anticipată a bunurilor. Totuși, suntem de acord că anumite regimuri de prioritate de satisfacere a creanțelor ar trebui avute în vedere în procedurile concurente prin inversarea autorității procedurilor, însă acestea ar trebui să se refere la anumite creanțe chirografare nu la cele garantate, or primele vizează un interes prioritar și o universalitate de bunuri nu bunul garantat. În această ordine de idei sunt relevante cazurile prevăzute la art.233 alin.(3) lit. a)-c) din Codul civil și cele prevăzute la art.43 alin.(2) pct-ele 1)-3) din Legea insolabilității. O altă problemă a construcției normei propuse este că aceasta transformă procurorul și judecătorul în subiecți de execuție a ordinelor executorului judecătoresc, acordând ultimului o putere discreționară neproportională.
--	--	--	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			Acest aspect poate genera situații coruptibile și costuri iremediabile în procesul de recuperare a bunurilor infracționale.
6	„Articolul 102¹ . Urmărirea bunurilor grevate de drepturi reale de garanție și sechestrate în procesul penal (1) Bunurile asupra cărora sunt constituite drepturi reale de garanție și înregistrate anterior aplicării sechestrului în procesul penal, pot fi valorificate de către executorul judecătoresc, după notificarea prealabilă a organului de urmărire penală sau a instanței de judecată ce a dispus sechestrul în procesul penal. (2) Mijloacele bănești rezultate din valorificare, după deducerea cheltuielilor de executare silită, servesc cu prioritate la stingerea creanțelor garantate. Suma rămasă se consemnează în contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale. (3) Bunurile sechestrate valorificate în condițiile prezentului articol se dobândesc libere de orice	Propunem următorul conținut al articolului: „Articolul 102¹ . Urmărirea bunurilor grevate de drepturi reale de garanție și sechestrate în procesul penal <u>Articolul 102¹ . Urmărirea bunurilor asupra cărora sunt constituite garanții reale și sunt sechestrate în procesul penal</u> (1) Bunurile asupra cărora sunt constituite drepturi reale de garanție și înregistrate anterior aplicării sechestrului în procesul penal, pot fi valorificate de către executorul judecătoresc, după notificarea prealabilă a organului de urmărire penală sau a instanței de judecată ce a dispus sechestrul în procesul penal.	Reconfigurarea textului acestui articol vine să armonizeze propunerea expusă <i>supra</i> referitoare la art.210² din Codul de procedură penală.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

grevare, precum ipotecă, garanție reală mobilă, rezervă a proprietății sau alt drept de retenție de orice fel ori măsuri asigurătorii, și conțin garanție contra evicțiunii.”.

(1) Bunurile asupra cărora sunt constituite garanții reale și înregistrate anterior aplicării sechestrului în procesul penal pot fi valorificate în cadrul procedurii de executare silită numai după ridicarea sechestrului penal în condițiile art. 210² din Codul de procedură penală.

(2) Mijloacele bănești rezultate din valorificarea bunului, după deducerea cheltuielilor de executare silită, servesc cu prioritate la stingerea creanțelor garantate potrivit rangului acestora. Suma rămasă se transferă în contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale.

~~(3) Bunurile sechestrate valorificate în condițiile prezentului articol se dobândesc libere de orice grevare, precum ipotecă, garanție reală mobilă, rezervă a proprietății sau alt drept de retenție de orice fel ori măsuri asigurătorii, și conțin garanție contra evicțiunii.”.~~

(3) Destinația sumei rămase după satisfacerea creanțelor garantate se stabilește de instanța de judecată în conformitate cu prevederile art. 210² alin.(3) din Codul de procedură penală.

(4) Bunurile valorificate în condițiile prezentului articol se dobândesc libere de orice grevare, inclusiv ipotecă, garanție reală mobilă, rezervă a proprietății, drept de

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		retenție sau alte măsuri asigurătorii, beneficiind de garanția contra evicțiunii. <u>(5) Prevederile prezentului articol nu se aplică bunurilor prevăzute la art. 106 alin.(2) din Codul penal.</u>	
--	--	---	--

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA